

EXEGETISK, a. 2. Som tillhör eller har afseende på exegetiken. Utläggande, tolkande, förklarande.

EXEKRABEL, -- kråbl, a. 2. Afskyvärd. [Exec —, Exse —.]

EXEKUTION, äcksekutschön, f. 5. 1) Verkställande, utförande. *E. af en order.* — 2) (i skön konst) a) Utförande. *E. af musik.* *E-en af en symfoni, af en opera.* — b) Sättet, huru något blifvit utfördt. *Denne målares e. är i allo berömvärd.* — 3) (lagt.) a) Utmätning. — b) Afrättning. [Exec —, Exse —.]

EXEKUTIONSVERKET, äcksekutschönsvärrkät, n. 5. sing. def. Benämning på de offentliga anstalter, som besörja utbemandet af lagligen pröfvade och tilldömda rättigheter. Utsökningsverket. [Exec —.]

EXEKUTIV, äcksekuti'v, a. 2. 1) Verkställande. — 2) Som anbefaller utmätning eller sker till följe deraf. *E. dom, utmätningdom.* *E. auktion, utmätningssauktion.* [Exec —.]

EXEKUTOR, äcksekutörr, m. 5. (uttalas i pl. — törärr) Verkställare. Skrifves äfv. *Executor.* — *Executor testamenti*, latinskt uttryck, som betyder: ett testamentes verkställare.

EXEKUTORIAL, äcksekutoriäl, n. 5. o. 5. (jur.) Utmätningdom.

EXEKUTORISK, äcksekutörissk, a. 2. (jur.) Som sker i kraft af laga dom, genom verkställande makens åtgärd. [Exec —.]

EXELLENS, EXELLENT, EXELLERA, se *Excellens, &c.*

EXEMPEL, äcksä'mmpl, n. 5. 1) Enskilt ord eller sak, som äger likhet med någon ifrågakvarande och tjenar till att gifva tydligare begrepp derom eller bestyrka densamma; ord eller sak, som hör under en gemensam klass och kan framställas till belysning af det hela eller andra derunder hörande enskiltheter. *I denna grammatika är hvarje regel åtföljd af talrika e. Man finner i historien hundratals e. derpå. Jag skall gifva er e. på motsatsen. Anför, framdraga, citera e. Man har ännu intet e. på, att det misslyckats. Såsom, till e. derpå anfördes, att....* — 2) Aritmetisk uppgift, som tjenar att visa, huru ett räkneseätt hör verkställas, till öfning för nybegynnare. Heter egentligen Räkneexempel, men förkortas vanligtvis. — 3) Efterdöme. Se d. o. begge bem. a) *Föregå med e., med godt e. Gifva dåligt e. för andra. Följa ens e. Taga till e. Bilda sig efter någons e. Statuera e. på någon, straffa någon till varning för andra.* — b) *Han är ett e., kan tjena till e. för andra. Hon är ett e. af dygd, af kyskhet.* — Syn. Se *Efterdöme.* — *Till e.*, adverbialt talesätt, som brukas, då man med ett exempel vill upplysa, förklara, bestyrka något.

EXEMPELBOK, äcksä'mmplbók, f. 5. pl. — böcker. Bok, innehållande exempel för öfning och undervisning.

EXEMPELLÖS, a. 2. Som är utan exempel. *E-t brott. E. lycka.*

EXEMPELVIS, adv. Såsom exempel. *E. må nämnas, att....*

EXEMPLAR, äcksä'mmplär, n. 5. Hvarje särskilt ibland en mängd föremål, som äro hvarandra fullkomligt lika. Säges isynnerhet om böcker, gravurer, medaljer och andra sådana föremål, som finnas mångfaldigade efter en gifven och gemensam typ. *Det finnes blott två e. af denna bok i hela Stockholm. En upplaga af 500, 1000 e. Huru många e. har han låtit trycka? Inbun-*

del, häftadt e. Löst e., oinbundet. Jag har ett vackert e. af denna medalj, gravur, snäcka, ört, o. s. v.

EXEMPLARISK, äcksä'mmplärissk, a. 2. Som kan tjena till efterdöme. *E. dygd, fromhet, vandel.* — Syn. Se *Efterdömlig.* — *Exemplariskt*, adv.

EXEQVERA, äcksekvéra, v. a. 1. 1) Verkställa, utföra, fullborda. *E. en dom, ett utslag, en order.* — 2) Utföra (musik). *E. musik, en sonat, en ouverture, o. s. v.* — 3) Afrätta, afstraffa. — 4) Utmåta. — *Exeqverande*, n. 4. o. *Exeqvering*, f. 2.

EXERCERA, äcksärrséra, v. a. 1. Öfva i vapenyrket. *E. rekryter, soldater, ett regemente.* Vapenöfva. — V. n. 1) Öfva sig, öfvas i vapenyrket. *Rekryterna hålla på att e. Låta trupperna e.* — 2) Utföra hvad som hör till soldatexercis. *Trupperna e. ganska bra.* — 3) *E. med någon*, lära någon att exercera (v. n. 2). — *Exercerande*, n. 4. o. *Exercering*, f. 2.

EXERCERPLATS, EXERCEREGLEMENTE, se *Exercisplats, Exercisreglemente.*

EXERCIS, äcksärrs'is, m. 5. Öfning i vapenyrket, vapenöfning.

EXERCISPLATS, äcksärrs'isplatts, m. 5. Enkom dertill begagnad plats, der trupper exerceras.

EXERCISREGLEMENTE, n. 4. Reglemente, innehållande föreskrifter angående trupper exercis.

EXERCITIEBOK, äcksärrs'itsiebók, f. 5. pl. — böcker. Bok af inbäddat skrifpapper, för exercitier (se *Exercitium*).

EXERCITIEMÄSTARE, m. 5. Benämning i Sverige på de universitetslärare, hvilka meddela undervisning i fäktning, ridning, musik, teckning och de moderna språken.

EXERCITIUM, äcksärrs'ittsuum, n. (i plur. — *tia* och — *tier*) (lat.) Af lärare till lärjungar gifven uppsats för öfning i språk eller stil. Skrifaföfning, Stilöfning, Scriptum.

EXERG, äcksérrg, m. 5. (fr. *Exergue*) Så kallas den ifrån hufvudfiguren (bilden) genom en grof linie afskilda nedre delen på mynt, der i allmänhet årtalet står.

EXHIBERA, äckshibéra, v. a. 1. Uppvisa, förete.

EXIL, äcksil, m. 5. (lat. *Exilium*) 1) Förvisning, landsflykt. — 2) Förvisningsort.

EXILERA, v. a. 1. Förvisa, landsförvisa. — *E. sig*, v. r. Frivilligt gå i landsflykt, adfångna sig.

EXING, äcksinnng, m. 2. Ett grässlåg, allmänt på hårdvallsängar och ganska förmånligt såsom foderväxt. Kallas äfv. Hundexing, Dactylis glomerata.

EXISTIMATION, äcksistimatschön, f. 5. Andras omdöme om en person: fräjd, godt namn och rykte.

EXISTENS, äcksistä'nns o. — stånngs, f. 5. (fr. *Existence*) Tillvaro.

EXISTERA, äcksistéra, v. n. 1. 1) Vara till, finnas, gifvas. — 2) Hafa sin utkomst. Brukas i denna bem. oriktigt i st. f. Subsistera.

EXKLAMATION, äcksklamatschön, f. 5. Utrop. [Excl —.]

EXKLUSIV, äcksklusi'v, a. 2. Uteslutande. [Excl — if.]

EXKLUSIVT, adv. Uteslutande, på ett uteslutande sätt, med alla andras uteslutande. [Excl — ft.]

EXKOMMUNICERA, äckskåmmuniséra, v. a. 2. Utesluta från kyrkans gemenskap, bannlysa. — *Exkommunicerande*, n. 4. [Exc —.]